

Til Helse- og omsorgsdepartementet
v/Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Oslo, 13 april 2022

Tvergas innspill til neste folkehelsemelding

Om Tverga

Tverga er ressurscenteret for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet i Norge. Vi ble etablert som prøveordning i 2018 av Ungdom og Fritid og Oslo Skateboardforening på oppdrag fra Kulturdepartementet. Høsten 2021 besluttet regjeringen å videreføre ressurscenteret som fast ordning med driftstilskudd fra spillemidler til idrett og fysisk aktivitet. Gjennom kunnskap, nettverk, rådgivning og verktøy styrker vi kommuner og frivillige i utviklingen av bærekraftige møteplasser for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet.

Hovedinnspill oppsummert

- Folkehelsemeldingen må sees i sammenheng med andre nasjonale og globale strategier og planer for fysisk aktivitet.
- Folkehelsemeldingen må peke på behovet for å styrke medvirkningsprosesser og involvering av målgrupper i utviklingen av aktivitetsvennlig nærmiljø og meldingen bør inkludere tiltak som f.eks økonomisk støtte til medvirkningsprosesser, en nasjonal veileder for medvirkning, mer forskning om medvirkning og støtte til tiltak som styrker kommunalt og frivillig samarbeid
- Folkehelsemeldingen bør nevne behovet for å bedre møteplasser for fysisk aktivitet i tilknytning til skoler og barnehager og inkludere våre forslag til tiltak og virkemidler
- Folkehelsemeldingen bør beskrive friluftslivets rolle i folkehelsearbeidet og stimulere til en større satsing på aktivitetsvennlige nærmiljøer, med flere enkle og innbydende møteplasser for egenorganisert friluftsliv og tiltak bør særlig løftes i en revidert utgave av handlingsplanen for friluftsliv.
- Folkehelsemeldingen bør anerkjenne fritidsklubbfeltet som spydspissen i lavterskel folkehelsearbeid for ungdom i kommunene og ha mål og tiltak som styrker arbeidet til fritidsklubbene.
- Folkehelsemeldingen bør løfte behovet for mer kunnskap om miljømessig bærekraft i utviklingen og bygging av anlegg for idrett og fysisk aktivitet og det bør avsettes økonomiske virkemidler som støtter kommuner som prioriterer utslippsreducerende tiltak og tilpasningstiltak i utviklingen av anlegg for idrett og fysisk aktivitet
- Folkehelsemeldingen bør peke på behovet for en ny og fremtidsrettet stortingsmelding for idrett og fysisk aktivitet og samtidig nevne ressurscenteret som en viktig aktør i arbeidet med å tilrettelegge for idrett og fysisk aktivitet.
- Folkehelsemeldingen bør nevne Tverga og ressurscenterets arbeid med å styrke kommuner og frivillige i utviklingen av møteplasser for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Meldingen bør også anerkjenne behovet for å styrke ressurscenterets arbeid og støtte videre økning av driftstilskuddet i de kommende årene.

Våre innspill med forslag til tiltak og virkemidler

Bærekraftsmål #3 God helse og livskvalitet

Et overordnet mål for samfunnsutviklingen i Norge og globalt er en bærekraftig utvikling – en utvikling som legger til rette for dagens behov uten å ødelegge for fremtidige generasjoners muligheter. En viktig forutsetning for å nå dette målet er bærekraftsmål nummer tre, som sier noe om viktigheten av å ha en befolkning med god helse og livskvalitet, i alle aldre.

God helse og livskvalitet kan defineres som grunnleggende forutsetninger for innbyggernes muligheter til å nå sitt fulle potensiale. Ikke minst for å kunne bidra til positiv utvikling i samfunnet. Både miljø, økonomi og sosiale forhold påvirker hvordan helsen vår er, og disse aspektene ivaretas i dette bærekraftsmålet.

Skal vi lykkes med å nå målet om god helse og livskvalitet, må vi tilrettelegge for mer inkluderende og aktive nærmiljøer som har utspring fra menneskelige og lokale behov. Videre må vi velge de gode løsningene som bidrar til å redusere sosiale forskjeller, men som samtidig tar hensyn til klimautfordringer.

Den økende fysiske inaktiviteten vi ser både nasjonalt og globalt er en del av en trend som stadig beveger seg i feil retning. Endringer i samfunnet, både strukturelle og individuelle, skaper samfunn med stadig økende fysisk inaktivitet. Dette har store konsekvenser for dårlig helse og tidlig død uansett årsak. Det har oppstått en felles global forståelse for hvilken forebyggende og helsefremmende effekt regelmessig fysisk aktivitet har på ulike ikke-smittsomme sykdommer. I forbindelse med dette og de helserelaterte bærekraftsmålene utviklet Verdens Helseorganisasjon (WHO) en ny global handlingsplan i 2018. Denne skal hjelpe land med å sette tiltak som fremmer fysisk aktivitet på den politiske agendaen.

Den globale handlingsplanen, *Global action plan on physical activity 2018–2030*, definerer fire klare mål og tjue anbefalinger som er gjeldende for alle land. Disse inkluderer både kulturelle, miljømessige og individuelle faktorer for inaktivitet. De fire målene er

- Aktive samfunn
- Aktive miljø
- Aktive mennesker
- Aktive system

Sentrale trekk i planen er å jobbe med en helhetlig og systematisk tilnærming, kombinert med tverrfaglige samarbeid – på tvers av alle nivåer. Å fremme fysisk aktivitet krever samarbeid med alle sektorer; både private selskaper, frivillig organisasjoner, samfunnsorganisasjoner og enkeltpersoner/ildsjeler. Alle må jobbe sammen for å engasjere seg i lokale løsninger både ovenfra og ned, men kanskje viktigst nedenfra og opp.

Eksempel Fredrikstad kommune:

I 2019 vedtok Fredrikstad kommune sin nye kommunedelplan "[Aktive liv i Fredrikstad](#)" for å styrke fysisk aktivitet i befolkningen. Planen har visjonen "flere mennesker, mer aktive, enda oftere. Kommundelplanen er fremoverlent og danner et helhetlig utfordrings- og mulighetsbilde. Planen sees i sammenheng med globale anbefalinger og tiltak for å snu en negativ trend innen fysisk aktivitet og har fått vesentlig oppmerksomhet. En plan som ser mennesker, miljø, system og samfunn i sammenheng og har konkrete lokale tiltak andre kan inspireres av.

I alle meldinger og planer som angår folkehelse og fysisk aktivitet i Norge anerkjennes det i økende grad at den organiserte idretten ikke når alle som ønsker å drive med fysisk aktivitet og det pekes på utfordringer med frafall fra organisert idrett og på utfordringer med at en stadig større andel av den norske befolkningen er mindre fysisk aktive og at dette er bekymringsfullt i et folkehelseperspektiv. Skal vi lykkes med en mer aktivitetsvennlig politikk, må folkehelsemeldingen sees i sammenheng med andre meldinger og handlingsplaner, samt også sees i sammenheng med arealpolitikken, samferdselspolitikken og helsepolitikken. Målet må være å få en helhetlig politikk for fysisk aktivitet i samfunnet.

- Folkehelsemeldingen må sees i sammenheng med andre nasjonale og globale strategier og planer for fysisk aktivitet.
- Den nye folkehelsemeldingen må ta utgangspunkt i Verdens helseorganisasjons fire mål og tjue anbefalinger i Global action plan on physical activity 2018–2030, når det legges mål og tiltak til meldingen.

Aktive miljø med sosiale og bærekraftige møteplasser for egenorganisert fysisk aktivitet

Folkehelsemeldingen må ha som mål å styrke tilgangen til sosiale bærekraftige møteplasser for idrett og fysisk aktivitet som er tilgjengelig og åpne for alle, trygge, universelle, aldersvennlige og kjønnsnøytrale.

Av de som er aktive i befolkningen er det 79% over 16 år som driver med egenorganisert fysisk aktivitet. De siste 20 årene har den norske bevegelseskulturen blitt vesentlig mer mangfoldig. Fra å være en relativt stabil kultur dominert av tradisjonelle aktiviteter og organisasjonsformer, har samfunnsutviklingen ført med seg nye og utradisjonelle aktiviteter som utøves og organiseres på utradisjonelle måter. Tverga jobber for at samfunnet og nærmiljøet skal være godt tilrettelagt for et mangfold av egenorganiserte aktiviteter. Dette gjør vi ved å spre kunnskap og kompetanse, skape nettverk, veilede og samarbeide med frivilligheten og myndighetene. Basert på hva vi har av forskningsbasert kunnskap om aktivitetsmønsteret i befolkningen og erfaringsbasert kunnskap mener Tverga at folkehelsemeldingen må ha som mål å styrke tilgangen til områder for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Basert på vår innsikt er det følgende aktivitetsområder som bør prioriteres mer i fremtiden:

- **Aktivitetsvennlige nærmiljø**

Fysisk aktivitet skal først og fremst være gøy, og det å finne seg til rette i et miljø, ha et sted å møte andre, bli inspirert og føle tilhørighet viser seg å være betydningsfullt. Dette kan løses ved å tilrettelegge for flere moderne og attraktive aktivitetsarenaer tilrettelagt for sambruk og flerbruk, på tvers av aktiviteter og målgrupper. Ved tilrettelegging og utforming av aktivitetsarenaer for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet må man prioritere det målgruppene vil ha, tørre å teste ut noe nytt, designe for trivsel og ønsket atferd ved å sørge for belysning og gode sosiale "hengeplasser" og universell utforming. Muligheter for helårsbruk bør utredes, samt mulige koblinger til kunst, kultur, musikk, teknologi og utstyrssentraler. Slike multisportanlegg egner seg godt i byrom, parker, skolegårder og friluftsporter, men må være tilpasset omgivelser, de ulike brukergrupper og deres behov.

Utfordringen er ofte mangel på kompetanse og ressurser til gode behovskartlegginger og brukermedvirkning i etablering av mer aktivitetsvennlige nærmiljø. Det er flere konkrete tiltak og virkemidler som kan styrke dette arbeidet. Et eksempel er å etablere lokale aktivitetsråd for friluftslivsaktiviteter og egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Aktivitetsråd gjør kommunene bedre rustet til å identifisere hva som skal til for å få enda flere i aktivitet og iverksette tiltak som kommer flere målgrupper til gode. Samarbeidet med frivilligheten er i dag, og i fremtiden, avgjørende for å opprettholde og utvikle de ulike idretts- og aktivitetstilbudene.

Tverga forslår at man har ekstra fokus på inkludering av målgrupper som jenter, barn og voksne med minoritetsbakgrunn, og barn med nedsatt funksjonsnivå i utvikling av aktivitetsanlegg. Et spesielt fokus på disse målgruppene og andre som ikke er fysisk aktive nok, bør være hovedfokus i lokale behovskartlegginger og brukermedvirkningsprosesser.

Folkehelsemeldingen bør løfte frem følgende tiltak og virkemidler for å styrke brukermedvirkningen og involveringen av innbyggere og frivilligheten i utviklingen av aktivitetsvennlige nærmiljø:

1. Avsette stimuleringsmidler for brukermedvirknings prosesser i utviklingen av aktivitetsvennlige nærmiljø
2. Utvikle en nasjonal veileder/håndbok for kommunens arbeid med brukermedvirkning i utviklingen av aktivitetsvennlige nærmiljø
3. Stimulere til mer forskning på brukermedvirkningprosesser og -metoder
4. Stimuleringsmidler til etablering av aktivitetsråd i kommuner

- **Skoler og barnehager som den viktigste nærmiljøarenaen**

Skoler og barnehager er arenaer der alle barn og unge oppholder seg store deler av dagen i oppveksten og har fått økende betydning i fritiden. Som en av de viktigste sosiale møteplassene i nærmiljøet er skolen viktig for lek og egenorganisert fysisk aktivitet, der god tilrettelegging vil øke det fysiske aktivitetsnivået til barn og unge. Flere åpne, tilgjengelige og godt utformede aktivitetsanlegg ved og i skoler med innbydende aktiviteter og sosiale rom vil ha stor betydning for aktivitetsnivået til barn og unge, både i friminutt og på fritiden.

Forskere fra NBMU har studert hvordan uteområdene i norske skoler kan bidra til å motvirke den stadig økende inaktiviteten, og skape god helse og trivsel. Det har resultert i oppdaterte anbefalinger for uteområdenes innhold og størrelse. Variert terreng bidrar til lek, mangfoldig bruk, fysisk aktivitet og god motorisk utvikling. Forskerne anbefaler samtidig å begrense omfanget av store flater med få alternativer for bruk, slik som fotballbaner ([NBMU, 2019](#)).

Gjennom flere år har det vært en stor innsats for å bedre innklimaet i norske skoler og barnehager, mens uteområdene blir forsømt. Det finnes foreløpig ingen forskrifter som pålegger kommunene å ha en viss størrelse eller kvalitet på uteområdene for barna, og landskapsarkitekter og planleggere opplever at uteområdene nedprioriteres og ønsker seg bedre veiledning og kvalitetsindikatorer.

Folkehelsemeldingen bør ha tiltak og virkemidler som stimulerer til å bedre møteplasser for fysisk aktivitet i tilknytning til skoler og barnehager. Vi foreslår følgende tiltak og virkemidler:

Bedre muligheter for fysisk aktivitet i uteområder i barnehager og skoler ved å:

1. Funn og anbefalinger fra [NMBU rapporten om uteområder i skoler og barnehager](#) bør legges til grunn for folkehelsemeldingen
2. Utvikle nasjonal veiledning med anbefalinger for areal og kvalitet i utformingen av skolers og barnehagers uteområder med mål om å stimulere til mest mulig fysisk aktivitet og variert bruk, tilpasset ulike aldersgrupper og motoriske nivå. Et bredt spekter av ulike aktører og forvaltningsnivåer vil ha stor nytte av dette.
3. Etablere nasjonal statistikk for uteområdets størrelser både for barnehager og skoler som gir en landsdekkende oversikt og tilstandsvurdering
4. Avsette midler for nasjonale pilotprosjekter for å utvikle gode og etterprøvbare eksempler som viser hva som fungerer for barns helse- og trivsel. Gjennom pilotordninger kan det jobbes systematisk med å utvikle ulike kvalitetsindikatorer.
5. Utbedre eksisterende tilskuddsordninger og/eller se på flere økonomiske incentivordninger som stimulerer til bedre og mer helhetlig utvikling av uteområder i skoler og barnehager

- **Nærfriluftslivsanlegg og lavterskelaktivitet**

Det er et nasjonalt politisk mål at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen forøvrig. Friluftsliv forbindes ofte med aktiviteter i mer eller mindre urørt natur. Men friluftsliv kan også innebære en stor og variert gruppe aktiviteter og opplevelser i menneskepåvirket natur, landbrukets kulturlandskap og naturinnslag i byer og boligområder.

Denne typen friluftsliv kan betegnes som urbant friluftsliv og er en viktig del av byplanlegging og tettstedsutvikling. Tilgangen på parker, grønne arealer, områder for lek, rekreasjon og fysisk aktivitet, samt sosiale møteplasser i nærheten av der folk bor blir viktigere og viktigere med hensyn til økt fortetting og fokus på folkehelse. Desto større press på arealer og motstridende konflikter som oppstår på gjenstående arealer i bynære miljøer, desto viktigere er det å sikre gjenværende arealer for å skape urbane aktivitetsarenaer. Stortingsmeldingen for friluftsliv (Meld.St.18) slår fast at det skal tilrettelegges for at det er mindre enn 500 meter fra den enkelte bolig til nærmeste allment tilgjengelig grøntområde/friområde eller sammenhengende sti-/turveinett.

Egenorganisert fysisk aktivitet som friluftsliv engasjerer ofte grupper som den organiserte idretten ikke når, og friluftslivsaktiviteter har en jevnere fordeling i deltakelse i befolkningen. Friluftsliv er derfor en viktig del av kommunens folkehelsearbeid. Mange er for lite fysisk aktive,

og dette gir negative utslag i den nasjonale helsetilstanden. En av utfordringene i arbeidet for å styrke folkehelsen er derfor å øke den jevnlig fysiske aktiviteten i befolkningen.

Det må oppleves trygt å ferdes i det nærliggende park- og friluftslivsområder. Det er derfor viktig å ha f.eks god belysning flere steder. Enkel tilrettelegging i form av sti-oppmerking og informasjon, trykt, elektronisk eller i terrenget, og fysiske tiltak som nærfriluftsanlegg, rasteplasser, bålplasser og utsiktssteder kan utgjøre en stor forskjell på bruken av bynære friluftslivsområder.

- Folkehelsemeldingen bør stimulere til en større satsing på aktivitetsvennlige nærmiljøer, med flere enkle og innbydende møteplasser for egenorganisert friluftsliv og fysisk aktivitet og bør særlig løftes i en revidert utgave av handlingsplanen for friluftsliv.

Ungdom og fysisk aktivitet

Halvparten av 15-åringene er ikke aktive nok i henhold til nasjonale anbefalinger for fysisk aktivitet ([Helsedirektoratet.no](https://www.helse-direktoratet.no)). Jenter og gutter med innvandrerbakgrunn har lavere deltakelse i ungdomsidretten sammenlignet med barn med med norskfødte foreldre.

De aller fleste barn deltar i organisert idrett i løpet av barndommen ([Ungdata, 2020](#)), men 60 prosent av ungdommene slutter med organisert idrett før de fyller 18 år. Jo høyere konkurransenivå, jo høyere frafall (sluttrapport fra forskningsprogrammet "Idrett, samfunn og frivillig organisering", 1998 – 2007).

Ungdata viser at 56 prosent av elevene på ungdomstrinnet og 44 prosent på videregående har drevet med egenorganisert fysisk aktivitet. I følge [SSB levekårsundersøkelse, 2021](#) driver 79 % av den aktive befolkningen over 15 år med egenorganisert fysisk aktivitet.

Ifølge en nordisk rapport fra 2019 ønsker ungdom en oppbygging av sosiale møteplasser spesifikt for eldre ungdommer. De ønsker i tillegg at det tilrettelegges for idrettsaktiviteter som ikke er fokusert på konkurranse, at det etableres flere kjønnsnøytrale idrettsaktiviteter og at det utvikles bedre lavterskeltilbud til ungdommer ([Nabo- unges opplevelse av sosial inkludering i Norge, Nordisk ministerråd, 2019](#)).

Den mest benyttede fritidsarenaen for ungdom i dag, etter den organiserte idretten, er fritidsklubbene og ungdomshusene i Norge. Fritidsklubbene bidrar til både god psykisk og

fysisk helse for barn og unge som bruker dem. Omtrent 78% av fritidsklubbene i Norge bidrar til å tilrettelegge for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet både ute og/eller inne.

Ved å styrke klubbfeltet med midler til drift og etablering, tilrettelagte lokaler og relevante aktiviteter, samt flere ansatte med kompetanse, kan det bidra til god psykisk og fysisk helse blant barn og unge, således bedre livskvaliteten deres.

- Folkehelsemeldingen bør anerkjenne fritidsklubbfeltet som spydspissen i lavterskel folkehelsearbeid for ungdom i kommunene.
- Folkehelsemeldingen bør foreslå en lovfesting av fritidsklubber som sier noe om rammevilkår, kompetanse og kvalitet
- Folkehelsemeldingen bør si noe om behovet for etableringsstøtte for å sikre flere fritidsklubber og lignende åpne møteplasser
- Folkehelsemeldingen bør stimulere til drifts- og innovasjonsstøtte for å øke kvaliteten og kapasiteten til oppfølging av sårbare unge og tverrfaglig arbeid.
- Folkehelsemeldingen bør foreslå en økning i frifondsmidler for flere og bedre aktiviteter av, for og med ungdom.
- Folkehelsemeldingen bør stimulere til økt kompetanse på folkehelsearbeid i fritidsklubbfeltet, spesielt psykisk og fysisk helse.

Miljømessig bærekraft

Det er behov for mer kunnskap og kompetanse innen miljømessige bærekraft i utvikling og bygging av anlegg for fysisk aktivitet. Man har som mål å både å redusere klimagassutslipp, og på samme tid sørge for å tilpasse natur og samfunn et klima i endring. Å se de to temaene i sammenheng kan innebære å identifisere potensielle konflikter i strategier og tiltak, foreta avveininger og prioriteringer mellom utslippsreducerende tiltak og tilpasningstiltak, og identifisere vinn-vinn-tiltak.

Statlige myndigheter, i samspill med internasjonale aktører, kommuner, frivillige, ideelle eller private aktør, kan bidra med å sette krav til/ oppfordre til at det designes uteområder som over tid tar opp mer CO2 enn de slipper ut ved etablering. Å øke det biologiske mangfoldet i området, og bruke stedsegnet arter, bør også settes på dagsorden. Videre bør det vurderes å innføre arealnøytralitet ved bygging av møteplasser/ aktivitetsanlegg. Slik kan natur sikres, også i større byer. [Undersøkelser utført av SINTEF](#) viser at rehabilitering av anlegg kan gi mindre utslipp sammenlignet med bygging av nye anlegg. Statlige myndigheter bør derfor i større grad stimulere til rehabilitering.

Sammenhengende grønnstrukturer nær der folk bor og oppholder seg bør tas vare på. God infrastruktur for gående og syklende gjør det mulig for folk å være fysisk aktive og bruke naturen som helsekilde. Arealpress og nedbygging av viktige natur- og friluftslivsarealer i nærmiljøet er bekymringsfullt og uheldig for både folkehelsen, naturmangfoldet og klimaet. I tillegg til å oppfordre alle kommuner til å vedta langsiktige utbyggingsgrenser mot marka- og friluftsområder, bør det vurderes å innføre arealnøytralitet ved bygging av møteplasser/aktivitetsanlegg for å unngå nedbygging av naturområder.

I gater og plasser bør harde materialer erstattes med vegetasjon. Det gir fordeler for overvannshåndteringen, lokal klima, svevestøv og reduserte vindkrefter. Og det kan igjen gi forbedret folkehelse, et behov som har blitt tydelig gjennom koronaperioden.

Folkehelsemeldingen bør peke på behovet for mer kunnskap og kompetanse innen miljømessig bærekraft i utviklingen og bygging av anlegg for idrett og fysisk aktivitet og det bør avsettes økonomiske virkemidler som støtter kommuner som prioriterer utslippsreduserende tiltak og tilpasningstiltak i utviklingen av anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Behovet for en ny stortingsmelding for idrett og fysisk aktivitet

Siden forrige stortingsmelding for idrett og fysisk aktivitet (Den norske idrettsmodellen, 2011-2012) har samfunnet endret seg mye. Vi står overfor store globale utfordringer med klima og miljø, inaktivitet og økende sosiale forskjeller. Gjeldende stortingsmelding for idrett og fysisk aktivitet er over ti år gammel, og er på mange områder utdatert. Tverga mener det er viktig å stake ut en ny idretts-/aktivitetspolitisk kurs som bedre imøtekommer de store samfunnsutfordringene. Det har de siste årene også kommet nye globale og nasjonale føringer og anbefalinger som vi mener bør ligge til grunn for en mer mangfoldig, fremtidsrettet og bærekraftig politikk for idrett og fysisk aktivitet.

Folkehelsemeldingen bør peke på behovet for en ny og fremtidsrettet stortingsmelding for idrett og fysisk aktivitet.

Et nasjonalt ressurscenter for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet

Høsten 2021 lanserte regjeringen idrettsstrategien "sterkere tilbake - en mer inkluderende idrett". Der drøftes Tvergas videre drift og beslutning om fast driftstilskudd fra Kulturdepartementet. Etter tre år som prøveordning har Norge nå et permanent ressurscenter

for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Ressurscenterets arbeid er et viktig bidrag i arbeidet innenfor både idrettspolitikken og folkehelsepolitikken og bidrar til å skape aktivitetsvennlig nærmiljø. Folkehelsemeldingen bør nevne ressurscenteret og vårt arbeid med å styrke kommuner og frivillige i utviklingen av møteplasser for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Meldingen bør også anerkjenne behovet for å styrke ressurscenterets arbeid og støtte videre økning av driftstilskuddet i de kommende årene.

Med vennlig hilsen,
Tverga

Lisa Mari Watson
Daglig leder
lisa@tverga.no
Mob: 924 03 494

Petter Hatlem
Styreleder
styreleder@tverga.no
Mob: 484 00 960